

AMOSI

Yá pò kú láε bee guu

E wàò gé Yesu Kilisi ii wè 760 Amosi bò a be wéleu Tekoa, Yuda bùsuu, à gè zòle Beteli, gu pò Isaili bùsu sa'okii zò kuu. Wegò ãnabikekea bò ní sae lán loupūnaawa.

Gò bee kí Yeloboã plaade de Isaili bùsu kía ũ (787-747). Silio lé zikarínò lo, ñ Isailio èa lé namable lo, ñ ãnabi Amosi m̀ Lua gbépio midèa yá pàléngu. Gò bee bùsudepio lé zike lousisiyãwa maamaae. Bóyái à bao pãsiipi pàléngui?

A maa wà to baade àò kú ní a laaio kpálea lá Lua ikoyã dílewa, ãma gbãadeo lí wei gbéneo. Bee yáí Lua ì ze ní gbãasaideo. Amosi yá pò tò a gò waasokena ũ yápi musu ò (7-9), ñ wà aà yà Isaili bùsuu gògò (7.10-17).

Lεε 1 e 2 zò pò Lua d̀ Isailiowa ní bui pò liaanzio,
Lεε 3 e 6 yá pò tò Lua ní a gbéyá b̀ kò kpe,
Lεε 7 e 9 wá gbá zé wà yá pò Amosi ò b̀kii d̀. A wépfungu'è gèn soo mé a yá de yá pò Lua a εa m̀ keio seela ũε.

Amosi waasopi ì to wà làsooke Lua yá boa dúniæ bee yá kpewa píi. Anabi pò wà aà yápi ì to wà làsooke Yesu yáwa lo. Yesu yá ì kòse ní gbãadeo yáoo, ì ke ní gbãao no, ãma yá pò a òpi lé yá dafu dílewèe de Amosi póa!

Yá pò a bui pò liaa Isailiozi le

¹ Tekoa sādānao do Amosi yá pọ a è Isailio yá musun ke. Yá pọ a èpi dāaa tọle lualuaae wè plaε. Goo bee Uzia de Yudaο kía ũ* mé Yehoasi né Yeloboau de Isailio kía ũ.†

² A m̀̀:

Dii lé bọ Sibna ní pūnaao,
àle bọ Yelusaleũ ní palaa gbāao.‡

Podānao dádākekliο lé gō wēnanno,
Kaameli gbepole lé giigaga.

³ Ma Dii ma m̀̀,
Damasi b̀̀su tàaekè gēn àaō,
a de beea se,
ma pọ a weemáo,
asa aa Galada b̀̀sudeo gb̀̀gb̀̀ ní éngoε.

⁴ Má tó té fεε an kí Azaeli bεwa,
i kũ aà né Benadada kpé gbāaowa.

⁵ Má Damasi bíibole gba gbooe,
mí Aveni guzulεpi kía t̀̀bz̄,
gb̀̀é pọ z̄le báawa Edenibεpi,
wi tá ní Sili b̀̀sudeo Kii z̄z̄o ũ.
Ma Dii máme má ò.

⁶ Ma Dii ma m̀̀,
Gazadeo tàaekè gēn àaō,
a de beea se,
ma pọ a weemáo.

Asa aa ma gb̀̀é k̀̀k̀ z̄z̄o ũ píε,
ō aa ní ná Edōone ní ozi.

⁷ Má tó té fεε Gaza bíiwa,
i kũ a kpé gbāaowa.

⁸ Má Asedoda kía t̀̀bz̄
ní gb̀̀é pọ z̄le báawa Asekelonio.

* 1:1 2Kia 15.1-7 † 1:1 2Kia 14.23-29 ‡ 1:2 Yoε 4.16

Má ɔse mà Ekelonideɔ lé,
e Filitē kōna pɔ gò weɔ ge midedò.

Ma Dii Lua máme má ò.

⁹ Ma Dii ma mè,
Tiideɔ tàaekè gēn àaɔ,
a de beea se,
ma pɔ a weemáo.

Asa aa ma gbéɔ kùkū zìzɔ ũ píie,
ɔ aa ní ná Edɔũne ní ɔzì.
Ledouŭ pɔ aa kèrínɔ i dɔ́nguo.

¹⁰ Má tó té fele Tii bíiwa,
i kú a kpé gbāaɔwa.

¹¹ Ma Dii ma mè,
Edɔũ tàaekè gēn àaɔ,
a de beea se,
ma pɔ a weemáo.

Aa pèle ní daɔzi ní fēndao,
aai gbēe wēnagwao.

Aa pɔkūmabòbɔmá zezesai,
an pɔ fēanzi i kpáleo.

¹² Má tó té fele ní bùsu Temaniwa,
i kú a mēwia Bɔzela kpé gbāaɔwa.

¹³ Ma Dii ma mè,
Amɔniɔ tàaekè gēn àaɔ,
a de beea se,
ma pɔ a weemáo.

Aa Galada bùsu nɔsindeɔ pui,
ké aa ye ní bùsu káfi yáí.

¹⁴ Má tesɔ ní mēwia Labawa,
i kú a kpé gbāaɔwa.

Zikawii iɔ dɔ,
zàa'ian gbāa i felengu,

¹⁵ wi tá ní ní kiao zìzɔ ũ,

aàpi ní a ìwàṣ sǎnu.
Ma Dii máme má ò.

2

¹ Ma Dii ma m̀è:
Mṣabuṣ tàaekè g̃n àaṣ,
a de beea se,
ma pṣ a weemáo.
Aa Èḁũḁ kía ge kpàsa
e aà wáṣ g̃ṣ t́fu ũ.

² Má tó té f̀eḁ Mṣabuṣwa,
i kũ Kelio kpé gbǎṣwa.
Mṣabuṣ gaga z̃ z̃a guue
gṣṣ pṣ wàḁ kúkuakḁ,
wàḁ mṣ pé.

³ Má ní ḁṣaana t̀ḁz̃ḁ,
mí aà ìwàṣ deḁḁṣṣ.
Ma Dii máme má ò.

Yá pṣ a Yudaṣ ní Isailiṣ le

⁴ Ma Dii ma m̀è,
Yudaṣ tàaekè g̃n àaṣ,
a de beea se,
ma pṣ a weemáo.
Asa aa g̃ṣ ma ikoyáie,
aailiṣ yá pṣ má d̃ḁḁ kũao.

An táṣ mé ní s̃s̃,
eḁde pṣ an deziṣ teiṣ.

⁵ Má tó té f̀eḁ Yuda b̀usuwa,
i kũ Yelusaleũ kpé gbǎṣwa.

⁶ Ma Dii ma m̀è,
Isailiṣ tàaekè g̃n àaṣ,
a de beea se,
ma pṣ a weemáo.

Aaĩ gbẽmaao yía zɔɔ ũ ɔa yáí,
aaĩ taasideo yía kyale fiaboane yáí.

⁷ Aaĩ ɔzɔ wɛnadeɔwa bɔsu'ufáau,
aaĩ gbãasaideo yá máléné.

Né ní a maeo aaĩ gbada wéndia douwa,
aaĩ ma tó pó a kua adoa ɔ̀kpa.

⁸ Aaĩ ní wó poo sa'okio sae pii
zwãa pó aa a tɔomasimáwa.
Aaĩ vɛɛ lú ní ɔa pó aa simáo
aa mi ní táakpeu.

⁹ Máme ma Amoleo kàaleé yãa,*
baa ké aa gbãa lán seɛ líwa,
mé aa gbãa lán sé gɔn giiwa.
Ma ní kaale pii, néfɛnen gbɛzɔɔ.

¹⁰ Máme ma boáno Egipi,
ma dɔaaé guwaiwaiu wè bla,
má tò Amoleo bɔsu gè á pó ũ.

¹¹ Ma á néo díle ãnabio ũ,
má tò á èwaasoeo nízia kpàa.†
Isailio, siana mále oéo lò?
Ma Dii máme má ò.

¹² A nae gbé pó aa nízia kpàapiowa aa vɛemi,
á díle ãnabipione aasu ãnabikeke bo.

¹³ A ma! Má á ke dɛ́ɔdɛ́ɔe,
lán zugo pó pówɛn aso sea ì pó ke dɛ́ɔdɛ́ɔwa.

¹⁴ Gbɛ́ kàsakasaɔ bokii eo,
gɔsaɔ e bo ní gbãa yáio,
nɛgɔnaɔ e nízia misio.

¹⁵ Kàzunaɔ fɔ ze gio,
bàwãadeɔ e boɔ,

* **2:9** Iko 3.8-10 † **2:11** Nao 6.1-8

sɔ̃deɔ e rízia misio.
 16 Baa neɔ̃n wɔ̃deɔ
 aa bàasi ɔ̃gii ɔ̃ɔ beeε.
 Ma Dii máme má ò.

3

1 A Isaili bui pɔ̃ ma á bóle Egipi,
 à swákpa à yá pɔ̃ ma mɛ a á le ma.
 2 Dúnia buiɔ̃ guu píi áme ma á sé.
 A yáí má vāi pɔ̃ á kè wíé á musu.

Amosi anabikekea bɔ̃ Dii kíie

3 Gbɛ̃ɔ̃n plaɔ̃ ɔ̃ tekɔ̃i kɔ̃yāmasaia?
 4 Nɔ̃ɔ̃musu ì pūna dào guu pɔ̃blea esaie?
 Nɔ̃ɔ̃kusi ì pala a tòu nɔ̃ɔ̃kūsaie?
 5 Tó bāe i zu fiiuo,
 a e à aà kūe?
 Tó ba i e pɔ̃ kūo,
 a bilεe?
 6 Tó wà zīgāalè wé̃leu,
 sɔ̃ lí ké gbɛ̃ɔ̃guo lé?
 Tó músi gè̃ wé̃leu,
 Dii mé tò lò?
 7 Dii Lua lí yá pɔ̃ a zeðe ke
 oa a zòblena anabiõne saio.
 8 Nɔ̃ɔ̃musu pūna,
 dé vīa a gí kúii?
 Dé Dii Lua a yā'òè,
 à gí a kpàwakeii?

Yá pɔ̃ a Isailiɔ̃ le

9 A kpàwake Asedoda kibedeɔ̃ne
 ní Egipi kibedeɔ̃ à oné,
 aa kāaa Samali gbè̃sísíɔ̃ pɔ̃leu,

aai gili z̄ɔ́ pɔ́ ḡɛ̀u e
 ní gb̄aa pɔ́ wàɛ mɔ́ a gb̄éɔ̀nɛo.

¹⁰ Ma Dii ma m̄è,
 gb̄aaɔ̀deɔ́ yákeɛa a d̄ɔ̀wa d̄ɔ̀o.

Aaí gb̄éɔ́ wetā aa ní taiinke,
 aaí ní àizɛɛo naaa aa taò ní be.

¹¹ Bee yáí ma Dii Lua ma m̄è,
 ibɛɛo m̄o lia á bùsuzi,
 aa á gb̄aa mideɛ,
 aai á kibe pɔ́o séɛ.

¹² Ma Dii ma m̄è,
 lá sādāna ì a sã gbá miɔna
 ge a swá miɔna bɔ̀ n̄ɔ̀musu lézì,
 màa Isailiɔ́ pɔ́ kú Samaliɔ́ bɔ̀ kaso,
 gb̄é pɔ́ z̄ɔ̀ɛ ní lii béɛbeɛwapiɔ́.

¹³ Ma Dii Lua Ziḡɔ̀de ma m̄è,
 à swákpa à ma,
 í Yakɔ̀bu buiɔ́ gbaò laai.

¹⁴ Tó máɛ Isailiɔ́ tàae wíné ní musu,
 má sa'okíi pɔ́ kú Beteliɔ́ kóba z̄ɔ̀z̄ɔ̀ mà kwe tɔ̀ɛ,
 mí sa'okípiɔ́ dúuz̄ɔ̀.

¹⁵ Má á guant̄ɛmblekpeɔ́
 ní á ìampuublekpeɔ́ wíwíe,
 má kpé pɔ́ a z̄ablè má
 ní wesa swaaopiɔ́ daaíe,
 mí a kpé z̄ɔ̀ɔ̀ ḡboo píi.
 Ma Dii m̄ámɛ má ò.

4

¹ A Basana zununuɔ́, à yáɛ bee ma,
 á nɔɛ pɔ́ a m̄èkpa Samali s̄is̄ipɔ̀ɛuɔ́!
 I gb̄aam̄o w̄ɛnadeɔ̀nɛ,

i taasideo wetã,

i o á zãone aa idã do à mi.

² Ma Dii Lua ma legbè ní ma kuaadoakeo,
ma mè gɔɔ lé mɔwá

wa kokoaka á gbé kɔnaɔzi,

wi á séle táánɔ ní m̀ kòoloɔ.

³ A baade a bo a aedɔawa súsu bíifoou,
wi táánɔ zìzɔɔ ũ.

Ma Dii máme má ò.

Isailio swágbãakea

⁴ A gi ò gé Beteli, í tàaekε we.

A gi ò gé Giligali, í εa tàaekε b.

Alio sa'o á diiɔwa we lá gu lé do,

io á pɔ kwide kpa we wè àaɔ ní wè àaɔ.

⁵ Ali p̄εε sea kpa sa'okiiwa sáaukpabɔ ũ,

í pɔ pɔ io ma gba kpàwake wà ma,

á Isailio, asa bee kea á yei.

Ma Dii máme má ò.

⁶ Wéle píiu má tò á lekpe lé yó bo,

uale ní ualeo má tò a kua blewa,

kási i εa su ma kíio.

Ma Dii máme má ò.

⁷ Ké à gò mɔ àaɔ wà pɔkekε,

ɔ ma á té lou.

Má tò lou mà wéleεɔu,

à gĩ mai wéleεɔu.

Má tò à mà buaeɔ,

à gĩ mai buaeɔ, ɔ gu giigàga.

⁸ A gb̄εɔ bàabãabò,

aa gè wéle ní wéleo í welei,

aai e à m̀máo,

kási i εa su ma kíio.

Ma Dii máme má ò.

⁹ Mi to pówen gbōsi ní pó fukpaao
á kaaó ní á v̄ēbuo le m̀òom̀ò.
Kwaó á kaad̄enaó ní á kuó blè,

kási i ea su ma kíio.

Ma Dii máme má ò.

¹⁰ Ma gagyãó káágu,
lá má kà Egipiòguwa.

Ma á èwaasoó dède z̄i guu,

má tò wà á s̄óó nàaa.

Má tò yai ḡi dà á b̀òoa,

á ní lé d̀k̄i eo,

kási i ea su ma kíio.

Ma Dii máme má ò.

¹¹ Ma á gb̄ēó suumpa,

lá ma S̄od̄ũ ní Ḡom̀òo suumpawa.*

A ḡõ g̀òm̄iona pó wa ga b̀ò téu ũ,

kási i ea su ma kíio.

Ma Dii máme má ò.

¹² A yái Isailiò, má yápiò keé.

Lá má yápiò keé Isailiò,

ò kú ní mapi á Lua yákpalekeáánò suo.

¹³ A ma! Mi gb̀èsis̄iò kása,

mi to zàa'iana fele,

mi to gb̄ēnaz̄ina d̄õ lá a làasoo de,

mi to gu d̀ò, mi ea to gu si,

mi táa'ò d̄únia gule síòwa,

ma tón Dii Lua Z̄iḡõde.

5

W̄ēnakea Isailiòne

¹ Isailiò, à yáē bee ma,

* **4:11** Daa 19.24

mále wēnalē daáno.

² Wi Isailio ne sɔɔɔlɔ yāao,
āma à lèle sa mé a fèle bo.
Wà aà tò wúlea a bùsuu we,
gbēe ku à ɔkaaàzio.

³ Ma Dii Lua ma mē,
wéle pɔ a zīgɔɔ bɔle gbēon òaa sɔo,
gbēon basoo mé a su.
Wéle pɔ a zīgɔɔ bɔle gbēon basoo,
gbēon kwi mé a su.

⁴ Ma Dii mále yáe bee o Isailionē:
A ma kíi wēle, ío ku.

⁵ Asu gé lousisii Betelio,
ásu gé Giligali sɔo,
ásu tɔu Besebao,
asa wa tá ní Giligalideɔ zìzɔɔ ũe,
mé Beteli a gɔ bezia ũe.

⁶ A Dii kíi wēle, ío ku.
Tó maa no,
a mɔ kū Yosefu buiɔwa té ũ,
a kū Beteliwa, gbēe a fɔ deo.

⁷ I yá'likpa yānadeɔwa,
mé i yākea a zéwa mále.

⁸ Dii saankifēnenaɔ kè
ní saankoneandeo.*
I to gusia níinii li gudɔa ũ,
ì to gu ìo si.
I ísia í kāaa musu,
ì to à ma lou ũ bùsu píi guu.
Aà tón Dii.

⁹ I to kaale bile gbāadeɔwa,

* **5:8** Yob 9.9, 38.32

ì wé̄le bíideᵛ ásooke.

¹⁰ Apíᵛ s̄o ilíᵛ ye sían'ona gíyáio,
i za gbé́ pó ì bᵛᵛᵛ n̄ v̄aikenaᵛgu.

¹¹ Lá i gbāable wēnadeᵛwa,

i pᵛwena símá,

á kpé́ pó á bᵛᵛ n̄ gbè̄ āao,

á e z̄le n̄ guuo,

á pᵛeā v̄e pó á bà,

á e à a imio.

¹² Asa Dii á tàae z̄ᵛᵛ d̄ᵛ

n̄ á duuna pó lé v̄ioo.

I gbēmaᵛ wetā,

i to gbēdena fiabo, í aà gbae,

i gí taasideᵛne n̄ n̄ yá nao.

¹³ A yáí tò laaide d̄ᵛᵛ lé ìᵛ kpaaūa tia kéwa,
asa gᵛᵛe beeᵛ v̄áie.

¹⁴ A wēēle àᵛ yāmaake,

i ke a v̄ái no,

ké à e àᵛ ku,

Dii Lua Zigᵛᵛde ìᵛ kúánᵛ,

lá i o a kúánᵛwa.

¹⁵ Aᵛ za yá v̄áiu, íᵛ ye a maai,

íli yágᵛᵛgᵛ a zéwa yákpalekek̄i.

Wíliᵛ d̄ᵛᵛ, Dii Lua Zigᵛᵛde a gí Yosefu bui k̄ᵛnaᵛ
wēnagwaio.

¹⁶ A yáí Dii Lua Zigᵛᵛde m̄e,

wa búbuape ḡāeᵛ p̄í,

waᵛ o zékpaaᵛ guu: Wéee! Wéee!

Wa s̄ēwanaᵛ sísi aa ᵛᵛᵛ,

wa o ge'ᵛᵛbnaᵛne aa búbuape.

¹⁷ Búbuapea aᵛ ku v̄ēbuᵛᵛu p̄í,

asa Dii mé a p̄á á b̄usua.

Dii mé ò.

¹⁸ Waiyoo gbé pò lé Dii gɔɔ nidɛ!

Akea ále Dii gɔɔpi nidɛi?

Gusia gɔɔɛ, i ke gupua no.

¹⁹ Aɔ de lá gbé lé bàale nɔɔmusue,

ɔ à gè kpà wài páleawa,

ge lá à gè gè kpéu à ɔnà gíwa,

ɔ mlě aà sòwae.

²⁰ Dii gɔɔpiá gusiaɛ,

i ke gupua no, gusia níiniie.

Baa gupuan beena aɔ vío.

²¹ Ma Dii ma mè,

má za á dikpeɔu, má gíie,

má ye á kɔkãaapiɔ gíyãio.

²² Baa tó a sa pò wí a pò káteu à tékū òa ní pówentio,
má sio.

Baa tó a sáaukpa sa'òà ní pò mekpaao,

má wése mà gwao.†

²³ A gomala ní á lèsikɔfio,

má swáɛ á mɔɔna óio.

²⁴ A to yázede dagua

lán swa gbakakaawa,

à tó á yákea a zéwa ligua

lán swa pò a í lí baowa.

²⁵ Isailio, i ke máme a sa'òà

a ma gba pò guwaiwaiu wè blao.

²⁶ Táa Mɔɔbku kpé á sea

ní saana pò a zeò taao.

A dii pò á pí áziaepio‡ yáí

²⁷ ɔ má tó wà táánɔ Damasi baale.

† 5:22 Isa 1.11-14 ‡ 5:26 Zin 7.42-43

Ma Dii máme má ò.
Ma tón Lua Zígòde.

6

Waiyoo Isailiò kía namablenao

¹ Waiyoo á gbé pò á kú niemie Siṅnao
ní á gbé pò á kú dòdòa Samali sìsìpòleuo,
á gbé pò á de buiò mide kíaò ù
gbé kíniò wé ìò dǎziò!

² A gé Kaleno à gwa!
Bòa we í gé Amata mēwiau,
í gé Gata, Filitē mēwiau.

An wélepìò maa de wéle pò á kíaò kuulae?
An bùsu zṛò de á pòae?

³ Lá ále e Lua ìadaawá gṛò zǎ,
kíá pāsì gbāableawá káikù.

⁴ I wúle á wesa swaa liiòwa,
i òli áziaw á wúlekìipiòwa.
I sǎnebòbò ní gáaena mēkpaaò só.

⁵ I mṛṛnale lán Davidi lèwa,
i lè dafu da ní pò'òbònao.

⁶ I vṛemi à a dǎa bṛ,
i nísi òde dṛ,
kási ili óòbò Yosefu buiò kaalea yǎ musuo.

⁷ A yáì tò áò ku gbé pò wa táńno káauò guue,
á lalasi wiio i mide.

⁸ Ma Dii Lua Zígòde
ma legbè ní ma kuaò ma mē,
má ye Yakòbu buiò ìandǎa gíyǎio,
má za an zegikíiò.
Má ní mēwia na ní ibeṛṛne ní òzi
ní pò pò kú a guuò píie.

9 Baa tó gṣ̄eṣ̄o gò uae gb̄eṣ̄on kwi, aa gagae.

10 Tó gb̄é m̀ò a dae ge séí, àle b̀òò à gé tes̄ōiwà, mé à gb̄é p̀ó ul̄ea we là à m̀è: Gb̄ēe kunn̄o we b̀e? Ade a wewà: Gb̄ēe ku lao. Ke kílikili, baa Dii tó, r̄isu sio.

11 Asa ma Dii ma yād̄ile ma m̀è,
má ua z̄ōo wīe kélékélé,
mí a néna ke yáiyai.

12 Wí s̄ó baa gb̄esi musue?

Wí sapa r̄i zuo wee?

Màa á tò yázede ḡṣ̄é s̄ewe ũ,
mé yákea a zéwa ḡṣ̄é ḡōi ũ.

13 A p̀o k̀èna ziblea Lodebaawawa,
a m̀è a Kaanaiũ s̄i r̄i ázia gb̄āaoe.

14 Ma Dii Lua Ziḡōde ma m̀è:
Isaili, mál̄e t́kpa buieu à fel̄éán̄o,
i wét̄ēam̄óe za Amata b̀ōleu e Isida Wisidei.

7

Kwa

1 Yá p̀ó Dii Lua òlom̄een ke: Má è Dii b̀ò r̄i kwa
p̀ok̄ek̄e daaleḡo, p̀ó p̀ó wí kpa kíawa k̄ek̄ea gb̄ea.

2 Ké kwa t̀ole p̀ó s̀ò píi aa làa, ma m̀è: Dii Lua,
s̀uuuke! B́ Yak̄obu buīo e aao kuòì? Asa aa k̀è f̄é̄neũ.

3 O Dii yápi b̀ò a ǹòseu à m̀è, bee a ke lo.

Té

4 Yá p̀ó Dii Lua òlom̄een ke: Má mà Dii Lua lé me á
yákpaleke r̄i gb̄é̄o r̄i téo. Tépi ísia z̄ōo í bà, ò à k̀ù Isaili
b̀usuwa.

5 O ma m̀è: Dii Lua, n yá na! Tūele! B́ Yak̄obu
buīo e aao kuòì? Asa aa k̀è f̄é̄neũ.

6 O Dii Lua yápi b̀ò a ǹòseu à m̀è, beepi a ke lo.

Pósusugwabɔ

⁷ Yá pɔ a òlɔmɛɛn kɛ: Ma Dii è zea b̄i súsusae, a pɔ súsugwabɔ k̄u.

⁸ Ǿ à ma la à mè: Amosi, b́ ní èi? Ǿ má wèwà ma mè, pɔ súsugwabɔɛ. Ǿ à mè:

Gwa, ma pɔ súsugwabɔ pòo ma gb̄ɛ Isailiɔwa, má sùuukɛɛnɔ ɔo.

⁹ Wa Isailiɔ gulesí pɔ aa b̀o daaí, wa Izaaki buiɔ sa'ok̄iɔ wíwi. Má fɛɛ Yeloboaũ bɛwa ní f̄ɛndaɔɛ.

Amosi ní sa'onkia Amaziao

¹⁰ Ǿ Beteli sa'onkia Amazia gb̄ɛ z̄i Isailiɔ kí Yeloboaũwa à mè: Amosi lé lekpaainzi ní gb̄ɛ Isaili b̀usu. B̀usudeɔ aa aà yá f̄ɛ ɔo.

¹¹ Asa à mè wa Yeloboaũ de ní f̄ɛndaɔɛ, wi Isailiɔ kúkũ ní b̀usu, wà táinɔ z̄iz̄ɔ ũɛ.

¹² Ǿ Amazia m̀o ò Amosiɛ à mè: Gu'ena, bàasi n̄ ta Yuda b̀usu, níɔ ble ní ānabikɛkɛawa we.

¹³ Nsu ɛa m̀o ānabikɛkɛi Beteli la ɔo, asa sa'ok̄i pɔ í kía gba gb̄aa ku laɛ.

¹⁴ Ǿ Amosi a z̄asi Amaziawa à mè: Anabi ge ānabi ḡali gb̄ɛen ma ũ yāa seo. Sādānan ma ũ, kaadɔɛmblea d̄ɛ má d̄ɔ.

¹⁵ Sādāpi guu ɔ Dii ma sɛu, a òmɛɛ mà ge ānabikɛkɛ a gb̄ɛ Isailiɔnɛ.

¹⁶ Swákpa n̄ Dii yāma sa. N mè, másu ānabikɛkɛ Isailiɔ yá musuo, másu v̄ai pɔ a Izaaki buiɔ le oo.

¹⁷ Ayāmɛto Dii mè, n na a káaluaka w̄ɛɛu, wa n n̄ɛɔ dɛdɛ ní f̄ɛndaɔ ḡɛɔ ní n̄ɛɔ.

Wa ba yō n būsua,
 wi kpaalekōe.
 Wa Isailiō kúkū ní būsua
 wà táńńō zīzō ũ,
 ní ga luayādōnsaiō būsua we.

8

Libe mai kaa gbi guu

¹ Yá pō Dii Lua òlōmēen ke: Ma libe mai è ká gbí guu.

² Ǿ Dii ma la à mē: Amosi, bó ní èi? Ǿ má wèwà ma mē: Libe mai má è ká gbí guu. Ǿ à èa òmēe:

Ma wemà ma gbé Isailiōwae,
 má sùuukerínō lō.

³ Ma Dii Lua ma mē,
 gōō bee ma kpé lesia a li sōlōa ũe,
 geō gō kpále gupiiu kpènenē.
 Gu a ke kílíkili!

⁴ A yáe bee ma,
 á gbé pō i gbāable taasidēwa,
 i wēnadeō midē á būsua.

⁵ I mē: Mō dafu dikpe a láa wà e wá pówēna yía bōē ni?

Gōō kpele kámabogōō a gē wà e wá dōō wēi?

Wá zaa néna dauē, wí a ōa káfi,
 wá wá kilooō lilē, wíō gbēble.

⁶ Wá wēnadeō lú ní ánusuo,
 wí taasidēō se zōō ũ,
 ké baa wá kyale fia aai e bōwēēo yái.
 Wá pówēna yía ní a bīsaōē.

⁷ Ma Dii Yakōbu buiō Lua gawide,
 ma legbè ní ma kuaō ma mē,

an yākeae a sāmagu bauo.

⁸ A yái tōle a lualua,
gbé pó kálèwàò i búbuape nípii.
Bùsu a loo lán Niili í gbakakaawa,
a ya i ea kpále lán Egipi swapi íwa.

⁹ Ma Dii Lua ma mè,
gɔɔ bee má tó íatē gē kpéu
gɔɔ pó à kà minanguo,
má tó gu si fáane gbāa zá.

¹⁰ Má á dikpɛɔ liléé búbuapegɔɔ ũ,
á lesiaɔ i gɔ wēnaleɔ ũ.

Má tó à zwànkasaɔ kákaála,
á baade i a mi wa gbáigbai.
Má tó gɔɔpi àɔ de
lán nɛgɔ̃e mènɔna gaa ɔɔɔwa,
gɔɔpi i midɛ ní pɔsiao.

¹¹ Ma Dii Lua ma mè,
a gɔɔ lé mó
má tó nɔana ká á bùsuu.
I ke blɛ ge í nɔana no,
swákpaá ma yá ni mé aɔ á de.

¹² Wa bàabāabo ísia baa ní ísia baao,
wa bebe za gukpe e be'ae.
Aa kpáleke ma yāmaai,
kási aa mao.

¹³ Gɔɔ bee wéndia maao
ní gɔ̃sa gbāaɔ yèèe a láa imi yái.

¹⁴ Gbé pó aaí legbē ní Samali táa tóo
ní gbé pó aaí me ní Dā dii kuaɔɔ,
ní gbé pó aaí me ní gea sa'oi Beɛɛɛba gbāaɔɔ,
aa kpaguae, aa fele bau ɔo.

9

Isailio midɛa ní n̄ sua ní pá ziuo

¹ Ma Dii è zɛa a gbagbakii saɛ à mè:
 Gbèpɛɛ misona lé, kpɛɛɛ gí i dee,
 ma kpépi i kwe ká gbépiia,
 mí gbé pɔ̀ b̀̀̀̀ dɛdɛ ní fɛ̃ndao.
 An kee a e b̀̀̀̀,
 baa m̀̀̀̀do a e piliao.

² Baa tó aa ɛyò aa tà e bɛdau,
 má ɔ̀pɛɛmá weɛ.
 Baa tó aa gè za musumusu,
 má ní bua weɛ.

³ Tó aa gè ùɛ Kaameli gbè misonau,
 má ní gbɛsɛɛ mà gé mà ní kúkũ weɛ.
 Tó aa s̀̀̀̀̀mɛɛ ísia zís,
 má o ísia ml̃ɛ aà ní só weɛ.

⁴ Tó an w̃̀̀̀̀ɛɔ ní kúkũ aa tàh̃̀̀̀̀ñ̀̀̀ z̃̀̀̀̀̀̀̀̀̀̀ ù,
 we má tó wà ní dɛdɛu ní fɛ̃ndao.
 Má w̃̀̀̀̀̀ɛ́ñ̀̀̀zi íadaama yáíɛ,
 i ke maakeané yáí no.

⁵ Ma Dii Lua Zígɔ̀de,
 mi ɔ̀kã ɔ̀ɔ̀ɛwɛa, i yó,
 gbé pɔ̀ kú weɔ i búbuapɛ píi.
 Mi to bùsu loo
 lán Niili í gbakakaawa,
 i ɛa kpáɛ lán Egipi swapi íwa.

⁶ Ma a kúkii kè, má d̃̀̀̀̀dik̃̃̃a musu,
 ma a ɛ kpáɛ d̃̀̀̀̀niawa.
 Mi ísia k̃̃̃aa musu,
 mí tó à ma lou ù d̃̀̀̀̀nia guu,
 ma tón Dii.

⁷ Ma Dii ma mè,

á Isailio, a kemεε doũ ní Etiopioε.

Lá ma á bóle Egipi,
mi Filitēo bóle Keleti,
ma Silio bóle Kiio lé?

⁸ A ma! Ma Dii Lua,
ma wεmà á bùsu duundewa
mà á kpalapi midε dúniau,
āma má Yakobu buio kaale míomio.
Ma Dii máme má ò.

⁹ Má yādile,
mí tó wà Isailio fáfā buipāleo guu píi
lá wí pówena ká gbaana guu wà fáfāwae,
baa a wén do a léle zīleo.

¹⁰ Duunkena pó kú ma gbéoo guu,
aai me vāi a sōnzi à gbasa ní leoo,
wa ní dede ní fēndao mípiiε.

¹¹ Goo bee má εa Davidi bezi bo,
mí a gufooo keke.

Má aà ua pó gapi vu,
mí uapi fele lá a de yāawa,

¹² aai gō Edū bui kōnao vī
ní buipāle pó ma tó kúmáoo píi.*

Ma Dii pó má yápi ke,
máme má ò.

¹³ Ma Dii má mè goo lé mó
ké sàpanao aao be pōkekεnao iau,
wāli pótō e vēekεkea ào láa.

Baa gbèsisio vēε ke,
vēε na io di sīsipole píiu.

¹⁴ Má su ní ma gbé Isailio ní pá ziu,
aa εa ní wéle ziao kále aa zōleu.

* 9:12 Zin 15.16-17

Aali v̄εbu κε, aai a imi,
aali kaα da, aai a libε ble.

¹⁵ Má Isailio πε ní b̄usu,
gb̄εe a ní wo b̄usu p̄ó má kp̄am̄apiu bau lo.
Ma Dii á Lua m̄áme má ò.

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9